

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőségi iroda:

Csik-Szereda

Vár utca 214. sz. alatt,
hová

a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

Györgyjakab Márton

könyvnyomdája

hová

az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.

Félévre . . . 2 frt.

Negyedévre . . . 1 frt.

Hirdetési díjak:

3 hasábos peticorért vagy
annak helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyilttéri cikkek

soronként 10 krért közöl-
tetnek.

Karácsony.

Boldog karácsony! Örvend a mindenség. Az Isten Fia megtestesült, elhagyta égi trónját, hogy bennünk lakozzék. Csodás, mély titok, észfeletti tény, melyet csak hitünk ér fel. De ezt hirdeti örvendezve ég és föld, angyalok és pásztorok, gazdagok és szegények, királyok és koldusok, szülők és gyermekek.

A harangok zugó hangja, a népek és nemzetek zengő dala, az angyalok éneke egy hangba olvad össze: Dicsőség a magasságban Istennek, — és békeség a földön a jóakaratu embereknek.

Felséges ünnep! A kereszténység legmagasztosabb ünnepe. A isteni szeretet a földre szállt s lángjától kigyulnak nemesak az éj csillagainak milliárdjai, hanem a keresztény családok millióinak szerető körében felgyulnak a karácsonyfák tengernyi gyertyái. De nemcsak, e csodás hatalmu isteni szeretet világával és melegével áthat mindent, áthatja a világot, — s karácsony, mint a keresztény civilizációnak világünnep, varázsának erejével betölti a sziveket. A szeretet és új öröm sугára áttör a mindenségnek még élettelen lényein is. A földkerekségén mindenütt felhangzik a gloria. A szivek ezer-milliói megnyílnak a szent karácsony csodás hatalma előtt, — „Még a hű, a tudományban elbizakodott embernek is, a ki máskor a világot merné megostromolni s vakmerőségében megtagadja magát az Istent, — a karácsony ünnepén a gyermekek édes emlékein elandalodva, feltámad

lelkében a kétség, beismeri az emberi tudás végét, határait“ s az Isten és öröklét szükségének eszméje agyába furakodik. A pogányvilág romba dől oltárai fölött a nemes erkölcsökre alapított új társadalom emelkedik fel.

Szent karácsony, az emberiség várakozásának, a népek reményének, a nemzetek hitének, Isten szeretetének, a világ üdvének, a keresztény civilizáció felkelt napjának felséges ünnepe.

A hívő keresztény magyar ez ünnepen mély imádattal borul le az isteni szeretet csodás halalma előtt, mely a betlehemi jászolyban feltűnt csillag fénye által vezetve kihozott bennünket Ázsia pogány barbárságának sötét éjjeléből s a nyugati kultur nemzetek sorába beékelve, e hont biztosította számunkra.

Az igaz honfi keresztény lélekkel, vallásos érzelmektől dobogó szívvvel, magyarhoz illő nyílt ajkkal dicsőíti ama civilizál isteni szellemet és erőt, mely ma már ezer éves — oly alkotmányos jogokat, örökséget szerzett e nemzetnek, milyennel mai napig még egy európai nemzet sem bír. Boldog karácsony! Szent ünnep, melyen a megtestesült s égből földre szállt szeretet e hatalma, ereje és szelleme a szittya-magyarfaj számára megszületett s e hatalom, erő és szellemből a nemzet ezer éves dicső múltja, jelene, s reméljük, még hosszú évezredekre nyúló s még dicsőbb s jobb jövője fakadt.

És e boldog ünnepen csatlakozunk a keresztény világ vallásos és hazafias érzelmek közt ünneplői és örvendezőinek milliói-

hoz mi is, kik már egy év óta szerény lapunk útján és erőnkkel a ma ünnepelet Szeretet szellemének s e szellemből — elválaszthatlanul — fakadó nemzeti szellemnek fejlesztésén, ápolásán és megvalósításán fáradozunk. A szeretet ily szellemü érzelmü érzelmeinek hatása alatt kívánunk t. olvasóinknak boldog ünnepeket!

A megyei tisztújítás küszöbén.

(S. S.) Népünk történelmi multján, mint ennek jellemző tulajdona vonul át a józan, higgadt gondolkodás, önérzetesség, szigoru igazságérzet és szabad véleménynyilvánítás szelleme. Csak az elkoresosult vér, csak az elfajzott unoka tagadhatná meg multját. — Népünk mindig büszke volt nevére és sajátos jellemerejénél s ama tulajdonságainál fogva mindig utálattal és fájó önérzettel fordult el attól, ha vére lett legyen is az, aki a székely nevet beszennyezte és arra bármily irányu, — de főleg közérköcsiségébe, hazafias és nemzeti közbecsületébe vágó botrányos — tényeivel szégyent, gyalázatot hozott. Nem fajult el a székely vér, nem halt ki belőle a köztisztesség érzete. S ha a párt-, kormány- és kenyér-érdek felülkerekedő szelleme egyesekben az őserköcs és jellemerőt meggyengítette és szolgaságba hajtatta is, de él a közérzület és áll ama szigoru, igazságos ítélő széke, mely a bünt soha se fogja erénynek mondani és viszont. Ezt el lehet durva erőszakkal egy ideig némitani, de elnyomni soha. Előbb-utóbb, de legyőzi az akadályokat és kitör, mint a tűzhányó hegy bensejében izzó kráter-tenger.

S ezt nekünk jelen alkalomból fajunkkal vele született szigoru nyíltsággal kell hangoztatnunk.

A gyergyói tisztújító értekezlet, ha „a

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Ó ha tudnám! . . .*)

Ó ha tudnám, hogy éj-sz e m e d
Büvös, égő világa
Nem bolygó-tűz, mely csalogat
A bús, siri világba'; —

Ó ha tudnám, hogy m o s o l y o d
Lelked ábránd-világa,
Melynek könyed éltetője
S szerelmem napvilága;

Ó ha tudnám, hogy sz e p h a n g o d
Nem csábító syrén-dal,
Mely után ha szívem indul
Hideg, mély örvénybe hal;

Ó ha tudnám, hogy s z a v a i d
Szived dobbanásai,
Melyek én szívverésim
Hű viszhangozásai;

Ó ha tudnám, hogy k e z e c s k é d
Gyöngéd szorításiban
Szívünk, lelkünk összetartó,
Földoldhatlan láncza van;

Ó ha tudnám, hogy t e t t e i d
Csak dacz-felhők lelkeken,

A melyekben villám gyanánt
Hő érzelmed van jelen;

Ó ha tudnám, hogy s z e r e l m e d
Nem egy nap, csak kis parázs,
Melynek heve én-kivülem
Nem melegit senki mást;

Ha ezt tudnám, ó ha tudnám! . . .
Síríg boldogitana, —
S ha azon tul is van élet:
Üdvözlénék általa!

Kapácsi Dezső.

Karácsony.

— A „Csiki Lapok“ eredeti tárczája. —

Boldog ünnepeket!

Itt van karácsony. Az isteni gyermeknek, az emberiség Megváltójának születése napja, melyet szépen fénylő csillag hirdetett a keleti bölcséknek, kik annak ragyogó sugarai által vezérelve, jutottak el az isteni gyermek születés-helyéhez, a szegényes istállóhoz.

A világ megváltója istállóban születik. — Szent hely ez, melyből melegség és fény árad az emberiségre, a szeretetnek melegsége, a nagy mester tudományának éltető világossága, mely felhevíti, besugározza az emberiséget örök időkre.

Légy áldva örökre, kegyelmes Isten! ki elküldéd szent fiadat számunkra, hogy kivezéljen a sötétségből, kiszabadítson a bűnnek kötelékéből s megszerezze számunkra az örök életet.

Milliók és milliók ajakán zendül meg az ének:

„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség itt a földön az embereknek.“ Alle-luja! Alle-luja!

Karácsony a családnak szent ünnepe. — Örömet hoz a gazdagok palotájába és a szegények kunyhójába egyaránt. Mert csak ott van megelégedés, ott van igazi boldogság, a hol az steni gyermek, fényövezte fejével megjelenik, a hol szent tudománya be van írva mélyen a szivekbe és lelkekbe.

* * *
Csipős hideg van, a lehanyatlott nap utolsó sugarai még a nyugoti égboltozaton derengenek, halovány fényvel világítva meg a föld szép fehér, téli takaróját. Az emberek siető léptekkel járnak az utcán, mindenki hazatelé igyekszik, hogy a szent este családja körében találja. — Lassanként megvilágosodnak az ablakok és az utca népteleenné válik.

Mínő fény árad ki ama barátságos kinézésű ház ablakaiból. Egy boldog család otthona az. Gondos férj, gyöngéd feleség és három kedves gyermek. A türelmetlen apróságok izgatottan várják a Jézuska jövetelét. Vajjon mit fog hozni? Hiszen oly jók voltunk. Mindennap buzgón imádkoztunk a Jézuskához, engedelmesek, szófogadók voltunk szülőink irányában. — Bizonyára nem feledkezett meg rólunk. E pillanatban nyílik az ajtó, a meglepett gyermekcsoport szóltalanul bámulja a fényes karácsony-

*) Mutató a költőnek közelebb megjelenő költemény-kötetéből.

kapuzásnak" útját szegte, — mi felett szabadjon kételkednünk — nagy eredményt vivott ki. Azonban egyet a tisztújítóknak hazafias lelkiismeretébe kell ajánlanunk és lelkére kötnünk. Nem tartom méltányos és igazságos dolognak, ha a gyergyóiak akár egy, akár nagyobb „szavazattöbbséggel“, többségük érzetében, figyelmen kívül hagyva a domináló közérzület, óhaj, akarat mindig nagy horderejű nyilvánulását és gravitálását, egyik vagy másik tisztre olyant emelne, ki megszűnt alkalmasnak lenni a betöltendő tisztre és a közérdeknek veszedelmére lenne. Mert nem tudjuk elgondolni mily hazafias tényt művelt legyen alkotmányos és közbizalmilag kezébe adott választói jogának gyakorlásával az a tisztviselő, ki egy olyant segít hivatalhoz, ki a közületnek csak bosszantására és esetleg nyomorgatására képes. **Mi úgy hisszük, hogy az egész megye tisztújítóit együttesen illeti az egész vármegye — tehát a nem-választóknak is — kivánalmaira és méltányos óhajára való tekintettel — bármelyik állásról legyen is szó, csak a legjobbat és legalkalmasabbat jelölni és választani.**

A köztisztviselőnek minden lépte közfigyelem és kritika tárgya. Azért annak szep-lőtlen erkölcsi és jellemtisztaságban kell ragyogni.

Ugyanis egy szegény, de jogaiban megtámadott becsületes polgár minő bizodalommal lép tanácsért, igazságának kiszolgáltatásáért előljárója elé, ha feltéve ez előljáró olyan, hogy annak ismeri ezerféle furfangos gonoszságait, jogtipró ringy-rongy dolgait, és alávaló szédelgéseit. Nő, de minő arczal lép elő és szolgáltat igazságot az a tisztviselő, kinek már magának is éreznie kell, hogy őt a hamisság utain látták s hogy felemelt fővel nem jelenhetik meg egyik vagy másik polgár előtt?

Nem vitatjuk, hogy megtörtént tényekről beszélünk, de azt igen is állítjuk, hogy az ilyenek nem használnak hanem csak az erkölcsi közérzületet és közszellemet rontják meg és veszélyeztetik emberöltőkre. Az ekép megrontott közszellem előbb utóbb megboszulja magát, és pedig oly romboló hatással, mely a nemzeti közjót, közérdeket, jogrendet, élet- és vagyonbiztonságot rendíti meg és forgatja fel. — Haza- és nemzetellenes bűn lenne tehát a társadalmi veszedelem fentebbiekben vázolt s netalán létező kovászait továbbra is ápolni és keleszteni.

Az állam államosítani szándékozik egyrészt azért is, hogy a régi korhadat álla-

potokat törölje. Ebben az államot megelőzhetik a választók, s ha tudnak, ha ismernek korhadat és használhatatlan elemeket, most áll módjukban kidobni azokat. vagy megtartani használható és erőteljes tagjait annak a testnek, mely megyei közigazgatás nevet visel s mely jobbára az állam által is csak annyiban van a közeledő reform útján halálra szánva, a mely részeiben maguk a választók halálra érdemesnek jelölik ki.

A kormány ismert intentioi szerint az államosítás nem akarja teljesen abszorbálni az autonómiát, hanem az állami feladatokat végezi az állam a maga tisztviselőivel és az autonóm közigazgatásnak meghagyott funkciókat végeztetni a saját közegeivel. De ki tagadja, hogy az állami és autonómiai munkakör megszabásánál a határvonalat megjelölő átmeneti nehéz munkát a most megválasztott tisztviselőknak kell elvégezniök. De hogyan teszi ezt az, a kinek ehhez képessége nincs, ki felfelé a szolgálai alárendeltségen, körében az önérdék szolgálatán és lefelé a zsarnokság káplárpálcáján kívül mást nem ismer?

Sokszor történik hivatkozás a kor kivánalmaira, nagyrahadottságára stb. mire való tehát a kitérés ezek elől, ott a hol azoknak leginkább kell érvenyesülniök?

Nincs szebb jelző, mintha valakiről el lehet mondani, hogy jó hazafi. De ezt csak a haza és honpolgárok közös és szent ügyeinek önzetlen és szep-lőtlen tiszta kezekkel való kivívásában lehet kiérdemelni.

IRODALOM.

„Magyar írók élete és munkái“ czim alatt Hornyánszky Viktor kiállításában egy nagybecsű munka fog megjelenni, megírására id. Szimneyi József vállalkozott, ki körülbelül három évtizeden át gyűjtögette a hozzá való anyagot. A „magyar írók élete és munkái“ czimű gyűjtemény magában foglalja betűrendben a magyarországi írók életrajzi adatait, munkáik jegyzékét és a róluk szóló dolgozatok sorozatát. A négy kötetre (32 füzet) terjedő munka egyelőre negyedévenként kiadandó öt-ives füzetekben jelenik meg; remélhető azonban, hogy 1896-ban az egész be lesz fejezve. Az első füzet 1890. január első felében jelenik meg, s minden füzet ára 50 kr lesz. Ezen hézagpótló munkát tisztelettel figyelmébe ajánljuk olvasóinknak.

A gyümölcsfatenyésztés és ápolás rövid foglaltatja a nép számára. Írta: Józsa Sándor el. és polg. isk. okl. tanító, a m. kir. kincstár által képest. faiskolakezelő. Ára csak 14 kr. *Józsa Sándor tanítónál Gyergyó-Ditrőban.* E füzetre mindenkinek szüksége lesz, kinek gyümölcsfája van vagy arra szert akar tenni. Ajánljuk! (3—4)

fát, a kis Jézuska ajándokát. — Oh mily isteni öröm a gyermekek öröme. — A léry és nő átölve tartják egymást, gyönyörködve nézik az apróságok örömet, míg végre megjelenik a köny, a boldogság könnye a szemekben és megcsendül ének az ajkakon:

„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség itt alant a földön az embereknek.“

Rideg, hideg szobában, rosz, nedves szalmán fekszik az elbetegesedett férj, a család kenyérkeresője, — erőtlen kezeiből kihullott a munka, s ezzel beköszöntött a lakásba a nyomor a szenvedés.

A szegény nő, szenvedés által megviselt vonásokkal egy rozzant széken a törött lábu asztal mellett ül. A füstölgő faggyugyertya pislá fénye mellett rongyokat foltozgat össze, hogy kisebb gyermekének valamelyes ruhát állitson össze.

A szoba egyik szögletében a kihült fűtő mellett négy rongyos gyermek kuczorog szorosán egymás mellett, lehelletükkal mellengetve hidegtől elkékült tagjaikat, az éhség sir le elsóványodott arcukról.

Itt is köny ül a szemekben, de a nyomoruságnak, a szenvedésnek égető könnye. — De hallga! Léptek közelednek nyillik az ajtó és megjelenik a Jézuska jó emberek képében.

Van gyógyszer a beteg férjnek, meleg ruhácskák a gyermekeknek és kenyér, éleség az egész családnak.

Oh hogy változik rögtön a nyomornak könnye az örömmel könnyévé.

És felhangzik a fohász:

„Légy áldott, légy áldott örökké. Te, ki megvigasztalod a nyomorultakat, és nem felejtkezel meg a szenvedőkről!“

És megcsendül az ének:

„Dicsőség a magasságban Istennek és békesség itt alant a földön az embereknek.“

A csöndes légen a harang szava rezdül át. A házak kapujában emberi alakok jelennek s sietnek az Isten házába, melynek ablakaiból a gyertyák fénye áradt szét és kihallatszik az áhitatra gerjesztő méla orgona hang.

Lassankként megtelik a templom emberekkel, buzgó ima hangjai szállanak fel a Teremtő trónusához:

Légy áldott, légy áldott örökké, ki elküldéd szent Fiadat a mi megváltásunkra.

És megszólal a buzgó ének az ajkakon:

„Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség itt alant a földön az embereknek!“

Oh legyen e karácsony öröm-ünnep mindenkire nézve Szálljon áldás szegényre, gazdagra, boldogra, boldogtalanra e szent ünnepen egyaránt.

Száradjon fel a szegényeknek, nyomorultaknak könnye, legyen édes a megelégedetteknek öröme. A világ Megváltója, a mi Urunk Jézusunk adjon békességet, megelégedést mindnyájunknak!

Boldog ünnepeket!!!

Babilás.

Félszázados magyar lap. Egy év mulva a „Religio“, melyet 1841. január 1-jével a nagylelkű Szaniszló Ferencz indított meg Budapesten, fennállásának ötvenedik évfordulóját éri el. Ennyire magyar lap még nem vitte, sem Budapesten, sem a vidéken. Elő tanuja ez a lap a 40-éves évek szép korszakának, azután a forradalomnak, abszolútizmusnak és Magyarország legújabb korszakának 1867. óta a mai napig. Ez a körülmény arra indította a lap alulirt szerkesztőjét, hogy mintegy programmal egy százados lét második fele számára, a következő 1890-iki évfolyamban, mely utolsója, koszoruja lesz egy félszázad munkásságának, megírja, a mennyiben a körülmények már most megengedik, a lap félszázados történetét, vagy legalább is, hogy írjon e történethez korszerű bevezetést és rajzokat. Minthogy pedig ez a dolgozat közérdekű lesz nem egy tekintetben és nem csupán a „Religio“ jelenlegi olvasóit fogja érdekelni, hanem Magyarország összes katolikus papságát, sőt azonkívül is mindenkit, a ki Magyarországi vallási, társadalmi, politikai és irodalmi életének félszázados multja iránt érdeklődik, alulírott ezennel kötelességemnek tartom a közönség figyelmét előzetesen felhívni a „Religio“ cz. egyházi és irodalmi lap 1890-iki évfolyamára. — Megjelen e lap hetenkint kétszer, szerdán és szombaton. Szerkesztősége: Budapesten, Pál-utca 2. Előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt negyedévre 2 frt 50 kr. Dr. Breznay Béla, tud. egyetemi ny. r. tanár.

A legolcsóbb magyar élcslap, a „Mátyás Diák“, mely 8—10 oldalon számos képpel és pompás szöveggel minden csütörtökön megjelen s melynek előfizetési ára negyedévre egy forint, újévtől a harmadik évfolyamba lép. Ez ellenzéki élcslap már is nagy elterjedést nyert, a mit olcsóságán kívül szép karikatúráinak és tanáló humoros szövegének köszönhet. Mikor a „Mátyás Diák“ ot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe főlemlítjük, hogy e lap kiadóhivatala (Budapest, kishid-utca 9 sz.) ingyen és bérmentve küld mutatószámot, ha e végből egy levelezőlapon hozzá fordulnak, érdekesnek tartjuk megemlíteni ez alkalommal, hogy a „Mátyás Diák“ a budapesti főpostigazgatóság 59162—1889. számú kijelentése szerint folyó évi szept. 18-tól október 25-ig 59317 példányban küldetett szét, vagyis számonkint majdnem tízezer példányban.

— **A „Képes Családi Lapok“** szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bátyjában; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját, s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettedik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitünőbb írók és íróknak műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzőnlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A „Képes Családi Lapok“ munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmady Győző, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, Dr Sziklay János, Palágyi Lajos, Inczedy László, Muray Károly, Méry Károly, Petry Mór, Dr Roditzky Jenő, Benitzky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay Benitzky Irma, Hevesiné-Sikor Margit, Fanghné-Gyujtó Izabella, Gaál Károlin, Karlovsky Ida, Harmath Lujza stb. stb. — Vajjon ki cserélné fel ez előkelő szellemű kamatok termékeit a küllöld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbbé. — A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja“ czimű divat melléklete a legújabb divat képeket hozza, s a nevelés az egészség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény melléklete“ három-négy eredeti regénnyel ajándékozza meg évenként előfizetőit. Zöld borítéka telve van mulattató apróságokkal s talányokkal, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak! — S a „Képes Családi Lapok“ dacára sokoldalúságának, még is bátran kezébe adható a család minden rendű és korú tagjának; dacára gazdag tartalmának mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes heti lap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával“ s a Regénymelléklettel együtt egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — negyedévre 1 frt 50 kr o. é. s a kiadó hivatal (Budapest, nagykorona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben posta utalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal.

— **A „Kis Ujság“ hazánk legolcsóbb** politikailag független néplapja. — Jelszava: „Népjólét és független Magyarország!“ Van benne jó vezércikk, a legfontosabb politikai hírek, érdekes helyi és vidéki közlemények a legkimerítőbb tudósításban, 2 érdekesítő regény, s. b. — Előfizetési árak: 1 óra 75 kr.: egy negyed évre 2 frt 25 kr. egy félévre 4 frt 50 kr. — Mutatószámát ingyen küld a „Kis Ujság“ kiadóhivatala, Budapest, IV. ker., Sarkantyú-utca 3. szám.

— **A 30.000 példányban megjelenő „Budapest“** című képes politikai napilap, — mely számár XIII-ik évfolya-

mát futja, — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs-gépen nyomják, a mi hirlapirodalomban valoban páratlanul álló eset. A „Budapest“ e szokatlan elterjedését egyrészt határozott nemzetiség független irányának és kitünő tudósításainak, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti. A „Budapest“ — nem csinálván kétkulacos politikát, mint az mai napság már a hirlapirodalomban is szokásos, — nyíltan és kitartóan Magyarország teljes állami függetlenség és önállósága mellett küzd. Azt akarja, hogy legyen önálló vámtérségünk, nemzeti hadseregünk, saját bankunk, külön külképviseletünk; szóval odatörekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját maga intézhesse államügyeit. S e törekvéseiben politikai életünknek olyan kitünősei támogatják, mint Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Tórs Kálmán, Petrich Ferencz, Lukács Gyula, Orbán Balázs, Tóth Ernő, Enyedi Lukács, Mezei Ernő stb., kiktől ismételtlen hozott már a „Budapest“ nagy-érdekű közleményeket, s kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemleg továbbra is támogatni fogják. De a „Budapest“ nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb cseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a miúgy egy lapnak sincs, csak itt az országban 254 rendes levelezője van a „Budapest“-nek. E mellett állandó tudósítókat tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Pétervárott, Rómában, Szófiában, Zágrábban és New-Yorkban. A párisi kiállításra külön állandó tudósítót és rajzoló küldött a „Budapest“. — Turinban, Kossuth Lajos nagyházánál külön is fogadta ez év nyarán a „Budapest“ rajzolóját, kitől több eredeti rajz vár megjelenésre. — A szórakoztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a „Budapest“. — Tárca-rovata élénk és változatos; a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmúltban irodalmunk majd mindegyik jelese felkereste dolgozataival a „Budapest“-et. — Költeményeket hozott: Ábrányi Emiltől, Bartók Lajostól, Ilyés Bálintól, Inczédy Lászlótól, Kiss Józseftől, Komócsy Józseftől, Kistelek, Edétől, Koroda Pálitól, Ney Ferencztől, Luby Sándortól, Pósa Lajostól, Petri Móról, Reviczky Gyulától, Várady Antaltól stb. — Tárcaikat írtak: Ábra Károly, Bródy Sándor, Degré Alajos, Erdélyi Gyula, Haller József gr., Murai Károly, Porzolt Kálmán, Sebők Zsigmond, Sziklay János, Tolnai Lajos Vay Sándor gr. stb. Regényeire hasonlóképp mindig kiváló gondot fordít a „Budapest“; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesítő, hanem irodalmi szinten állók is legyenek, a mire nézve különben elég kezeséget nyújtanak állandó regényírói, u. m. V. Gaál Karolina, Murai Károly, Mártonffy Frigyes, Sziklay János, Mátrai B. Béla, Tolnay Lajos, stb. Ezek mellett a „Budapest“ folyvást három regényt közöl egyszerre, sőt midőn közlendőnk anyaga megengedi, négy regényt is közöl, mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezeken kívül, „Uj Budapest“ czim alatt vasárnapként humorisztikus heti melléklet csatolattik a főlaphoz egészen ingyen. E humorisztikus melléklet kifigurázza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz jóízű adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között értékes jutalónkönyveket sorsol ki. — Ha még tudjuk, hogy e lap „Kis Gazda“ rovata egy a mezőgazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordít, s a közgazdaságot, — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megértessék: úgy bátran elmondhatjuk, hogy a „Budapest“ — mely tényleg a legolcsóbb lap hazánkban — minden tekintetben alkalmazatos arra, hogy minden magyar család állandó látogatója háziabarája legyen. **Előfizetési ára egy óra csak 1 frt; negyed-évre 3 frt; felévre 6 frt; egy évre 12 frt — A „Budapest“ előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek: Aki egész évre előfizet s az előfizetési összeget (12 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest“ Nagy Képes Naptárát ingyen, aki fél évre előfizet s az előfizetési összeget (6 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest“ Kis Képes Naptárát ingyen vagy a Nagy Képes Naptárt 40 kr-ért, aki negyedévre fizet elő s a előfizetési összeget (3 frt) egyszerre küldi be, az a Kis Képes Mese-Naptárt ingyen vagy a Nagy Naptárt 50 kr-ért, vagy a Kis Naptárt 25 kr. kedvezményes ár mellett fogja kapni. — Mutatványszámokkal birkinék ingyen szolgál a „Budapest“ kiadóhivatala IV. ker., Sarkantyús-utca 3. szám alatt**

3-5

KÜLÖNFÉLÉK

— **Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak.**

— **Lapunk mai számához egy iv karácsonyi mellékletet adunk, melynek tartalma a következő: „Irének!“ költemények Kolombán Samutól. „Karácsonyi történet“, Babilastól. „Karácsonyi ajándékok“, novelette, Kritsa K-tól. „Látogatás Jókainál“, csevegés, dr. Murányi Ármintól. „Rózsa és palma“. rege, B. Melindától. — Nyílttér.**

— **Jégsport.** A csikszeredai korcsolyaegyesület ma deczember 25-én d. u. 2 órakor kezdődőleg a helyi első zenekar közreműködése mellett jépgálya megnyitást rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az egyesület nevében: Dr. Bocskor Béla m. elnök, Balló Gábor pénztárnok. Belépődíj: személyenkint 20 kr; gyermekek ez összeg felét fizetik.

— **Karácsonyfát** hozott a kis Jézus tegnapelőtt a csikszeredai óvodába. Nagy Krisztina óvónő d. u. 4 órára hívta meg a szülőket és érdeklődőket az általa rendezett karácsonyfa ünnepélyre, de már 5 óra is volt, mire az apró növendékek és a közönség az óvoda helyiségeiben összegyűlve voltak és az ünnepély kezdetét vette. Kis gyermekeknél bámulatos türelemmel várahoztak az óvónő lakásául szolgáló szobában összesereglett kis lányok és fiúk a csengetyűhang megszólalására, mely jelezte nekik, hogy a kis Jézus a szépen feldisített karácsonyfát elhelyezte abban a szobában, melyben ők annyi sok kedves játékot és oly sok szép, verset meg éneket tanulnak a jó „óvónéni“-től. — A csengetyű szóra szépen betipegtek a díszesen felöltöztetett kicsinyek a kará-

csonyfa színes gyertyái által fényesen kivilágított játszósobába, hol a szülők és más érdeklődők nagyszáma gyűlt össze gyönyörködni a kicsinyek ártatlan örömeiben, melyet a szép karácsonyfa láttára angyalarczuk oly őszintén tükrözött vissza, a mily őszinte tükör csak is gyermek arcz lehet. Ekkor Nagy Krisztina óvónő valóságos vizsgát tartott a kisleányokkal és fiukkal, kik közül mintegy 20—25 mutatta be ama versikéket, melyeket végtelen türelem és odaadás útján tanítottatott be, közbe-közbe pedig egy-egy kedves kis dalt énekeltetett el az összes növendékekkel, mindezek által bizonyosságát adván, az odaadó szorgalomnak és igyekezetnek, melylyel a növendékeket sok szépre és jóra tanítani törekszik. A sok csinos vers és ének elhangzása után következett a különböző ajándék-tárgyak kiosztása, miben a kis gyermekek jutalmat nyertek a legalább is egy órán át tartott önmegtadadásért, hogy ily hosszú időn át csak nézniük lehetett a karácsonyfa csüngő sokszép bolmit. Az ünnepély fél 7 órakor végződött tanuságot tevén az ott tapasztaltak arról, hogy a leghasznosabb intézmények egyikét tartja fennvárosunk közönsége az óvó intézetben, s hogy filléreit a kis gyermekek ügyességének és észtehetségének fejlődésében dúsan kamatoztatja, ha az óvoda fenntartásáról állandóan gondoskodik.

— **Házias jellegű táncszertélyt** rendeznek f. hó 29-én a Csillag vendéglő nagytermében a csikszeredai kiseddóvoda javára. — Rendezők: Molnár Lajos és Lázár Miklós. Belépti díj 70 kr. Kezdeté 8 órakor. — Hisszük, hogy társas-köreink színe-java fog egymásnak találkát adni ez estélyen, annál is inkább, mivel a tiszta jó védelem jótékonyczélra: a kisedd-óvoda javára fog fordíttatni. A legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Jubileum.** A esikszeredai műkedvelő társulat — mint már lapunkban említve volt — jövő hó 4-én ünnepeli meg fennállásának 15 ik évfordulóját és Hazai László tehetséges tagjának 50 ik felléptét. Ez alkalommal Szigetinek „Vén bakancsos és fia a huszár“ czimű mulatságos népszínműve kerül színre, mint a melyben Hazay először lépett a világot jelentő deszkákra. Azon alkalommal a Pista bojtár szerepét játszotta. Jelenleg a szerepek következőképp vannak kiosztva: Lidi Lakatos Mihályné, Ilon Spányik Ilka, Friczi Hazay László, Veres csaplár Lakatos Mihály, Sűgar Mihály Bogády Gyula, Laczi Baló Gábor, Hangos kántor Darvas Béla. A kisebb szerepeket: Hahn Róza, Vincze Amália, Orbán Netti, Tamás Béla, Barcsai József, Albert Ödön stb. játszodják. A próbák szorgalmasan folynak. A közönség érdeklődéssel néz az előadás elé, s mint halljuk, a jubiléum meg-
lepetésekben fogják részesíteni.

— **A gyergyószentmiklósi korcsolya-egyesület** folyó hó 15-én tartotta meg rendes évi alakuló közgyűlését, melyen az új tisztikar a következőleg alakult meg. Elnök: Dr. Tiltscher Ede, pénztárnok: Fenczel János, titkár: Nyerges Gyula, jégmester: Kánya Gyula, választmányi tagok: Merza kristófné, Dr. Szentpétery Kristófné, Fejér Véri, Ferenczy Ilka, Kritsa Konrad, Orel Dezső és Jankó András. A gyűlés az új tisztikar eljenzése mellett oszlott szét.

— **Kapácsy Dezső** Hevesmegye árvaszéki jegyzője Egerből közelebb kifogja adni költeményeit, melyhez előszót Ábrányi Emil hírneves költőnk írt. Kapácsy az Emkének s így erdélyrészi társadalmunknak óriási összegeket gyűjtött s épen azért reméljük, hogy a gyűjtőkirálynak, — mint a hogy Kapácsit Sándor József, az Emke. főtitkára, elnevezte — számos megrendelője akad közönségünk körében is. Mai számunkban mutatót közlünk a megjelenő kötetből, felhívják rá olvasóink szíves figyelmét.

— **Pályázati hirdetés.** A Gyergyószentmiklós nagyközönségben fennálló „Gyermekekjatek tanmühely“ növendékeinek száma a jelen év végével bekövetkező fészabadulások által uagyon megapadván, ennek pótlására legalább 18 tanuló fog újból felvételt nyerni. A gyermekjátékszer betanulása az asztalos, kerekés és esztergályos mesterségek ismeretét is magával hozván, a jó eredménnyel végzett tanulók, fészabadulás után, ezen mesterségek bármelyikét választgatják élet-pályául. A felvétel minden díj-fizetés nélkül történik, — a tanítást a növendékek ingyen nyerik, — a felszabadítás, és e czélból a felszabadítási okmány kiállítására sincs díj-fizetéshez kötve, — sőt a m. kir. állam által évenkint 300 forint ösztöndíj utalványoztatik a tanmühely számára, mely annak szegénysorsu növendékei között, tekintettel anyagi körülményeikre, erkölcsi

magaviseletükre szorgalmukra és munkaképességükre — kiosztatik, — valamint kiosztatik azon tanulók között, kik az első tanulói évet már betöltötték, a 2-ik és 3-ik évben 15%-a tanmühely-nel ugyanazon évben élőállított tárgyak értékének. A tanfolyam ezen tanmühely-nél kezdését veszi a jövő 1890. évi január hó kezdetével, és tart három évig, u. m. 1892. év végeig, mely idő alatt szállással, élelemmel és ruházattal maguk a tanulók kell, hogy magukat ellássák. A felvétel szerződés kötése mellett történik, mely a tanulókat és illetőleg ezek szülőit vagy gyámjait éppenny, mint a tanmühely fenn-tartó Gyergyószentmiklós községét is kölcsönösen kötelezi. Felvételnek oly fiú-gyermekek, vallás és nemzetiségi különbség nélkül, kik: a) a 12. élet-évet betöltötték, de a 16-ikat még tul nem haladták; b) kellőleg kifejelett, egészséges testalkatúak és ennélfogva a munkára és a faragászat megtanulására alkalmasak; c) polgári vagy felső népiskolának legalább két osztályát jó sikerrel végezték, — de 3 vagy 4 osztályt végzeteknek elsőbbség adatik. — Esetleg felvételnek alsó népiskolát jó sikerrel végzett fiúk is, ha az a) és b) pontok alatt jelzett feltételeknek megfelelnek és a faragászat megtanulására kiváló hajlammal bírnak. Mindazon szülők és gyámok, kik gyermekeiket — illetve gyámoltjaikat tanulóknak a tanmühelybe felvételt nyújtják, felszólíttatnak, hogy a fennebbi a) b) és c) pontok szerint szükséges kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat a gyergyószentmiklósi „Gyermekekjatek szer tanmühely“ igazgatóságához czimezve, legkésőbb az 1890. évi január hó 10-ik napjáig beadják. — Szóbeli jelentkezés is elfogadtatik, de ez esetben a felveendő fiúk és a kívánt kelleke-igazolók okmányok be kell, hogy mutattassanak. A gyermekjáték készítő tanmühely igazgatósága Gyergyószentmiklóson, 1889. deczember 10-én, Ferenc György, igazgató.

— **Gyergyószentmiklósról** írják, hogy az ot-tani zárdában a köztisztviselőben álló főnöknő nenenapja alkalmával a növendékek, tanítónőjük vezetése alatt f. hó 16-én csinos estélyt rendeztek. Az estély nemcsak a szülőket, de a tanügy barátait is kielégítette teljesen. A program 4 pontját Kopacz Mariska, Biró Olga, Lázár Anna, Melik Elza, Kiss Mariczi, Lázár Stefánia, Melik Paula, Gencsi Olga és Kovács Irén zongorajátékai 2, 4 és 6 kézre képezték. A 2. és 3-ik pont: „A névnap megülése“ és a „Galambok üdvözlése“ óvodabeli és I. oszt. növendékek által előadott csinos párbeszédéből állott. A nagyszámu közönség nem győzött eléggé gyönyörködni a kicsikék kedves előadásain. Az 5. „A bál ruha“ cz. 1 felv. színmű volt, előadva már nagyobb 10—13 éves leánykák, Gereöffy Irén, Kopacz Mariska, Gencsi Olga, Vákár Blanka és Biró Olga által, Szerepük betanulása és kifogástalan előadásával az estély sikerét emelték. A 6-ik pont: „Üdvözlő ének“ volt, előadva a zárdai növendékek által. A 7-ik pontot az óvoda 2—5 éves növendékei „névnap-i köszöntője“ képezte. A 9-ik pont alatt „A fővárosi nagy-néne“ cz. 1 felv. vígjátékot szlntén 10—13 éves növendékek, Melik Paula, Láng Margit, Kovács Irén, Melik Elza, Honecz Jolán, Vörös Sarolta és Lázár Ágnes adták elő. A program 10. pontját két élőkép képezte, görögtüzzel világitva.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Köszönetnyilvánítás.

Tekintetes Mihály Ferencz felesiki főszolgabíró ur, kinek művelt tapintatos modora és hazafiasan vallásos lelkülete nemcsak vármegyénk-szerte ismeretes, de erdélyi egyházmegyénk nagyméltóságú Főpásztorá által is 1888. évi apostoli körutja alkalmával előnyösen lön felismerve és a cs. nagyboldogasszonyi tekintélyes hitközség főgondnok-i méltóságára történt kinevezésével méltányolva és kitüntetve, — az idén is, mint tavaly ilyenkor, értékes és díszes karácsonyi ajándékkal kívánta plebánia-templomunkban az isteni tisztelet maradandó díszét és állandó ékességét emelni és előmozdítani, följajánlván egy pár ezüst harmonium-oltárcsengetyűt. E nagylelkű ajándékáért, ugyszintén a mult évben felajánlott ezüst füstölőért is, a magam és összes hiveim nevében, nyilvánosan is hálás és forró köszönetet mondani kellemes és elengedhetlen kötelességemnek tartom, buzgón kérve a Mindenható az ő és egész kedves családjának testi-lelki jólléteért! az írás szavaival mondván: „Et elemorynas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.“ — Csik-Karcsfalván, 1889. deczember hó 23-án.

Kovács Simon s. k.

t. főesperes, cs. n.-b. asszonyi plebános.

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság-gal szemben vállal felelősséget a Szerk.

Szám 224—1889.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 4612—1887. számú végzése által Száva Lukáts csikszeredai lakos végrehajtó javára n.-baczoni Száva Zakariás s neje Szebeni Teréz és brassói Száva Ödön ellen 1500 frt tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1572 frt 80 kr-ra becsült petroleumgyártáshoz tartozó készülékek, eszközök, lakatosműhelybeli szerszámok, butorok, irodai felszerelés satból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 2280/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Csik-Gyimesen a gyárhelyiségben leendő eszközökre 1889. évi december hó 28-ik napján délelőtti 10 órája határidőül tüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. év LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csik-Szeredán, 1889-ik évi november hó 30-ik napján.

Gondos István
kir. bírósági végrehajtó.

Gál János

3-4

kereskedő, SZ.-UDVARHELYTT.

Elvállal vasuti szállításokat.

Utánvételes árukért az előleg beküldendő.

ELEGÁNS

FA-SZÁNOK.

Finom festés és piros posztóval 65 frt.
Zöld posztóval 70 frt.
Drapszin posztóval 75 frt.
Diófa és kőrisfából készült szán
zöld posztóval 100 frt.
Ugyanaz vastalppal 130 frt.

Megrendelhető:

RIEMER EDÉNÉL
Sz.-Udvarhelyt

és lapunk kiadó hivatalában, hol a mintarajz is megtekinthető. 2-6

KÉPES CSALÁDI LAPOK

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb művelt magyar közönség rendes házi barátja.

Közkedveltséget és előterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nanyanyák is mindig megfelelő szórakozást és olvasmányokat találnak benne. — A „Hölgyek Lapja“ című mellékletünk, a nők hí tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, a konyha, házi orvos, házi állatok és a divat köréből megbecsülhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A „Képes Családi Lapok“ képei, a legelső művészek ecsetjének köszönik létüket. — A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobbat igyekszik nyújtani, s hogy hivatásának megfelel, az legjobban bizonyítja, immár 11 évi fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könyvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenként, 3-4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok“, „Hölgyek Lapja“ című divatlap s „Regény“ melléklettel együtt: egész évre 6 frt; fél évre 3 frt; negyed évre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hó bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Budapest, V. Nagykorona-utca 20 sz.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ heti lapból mutatvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legzélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatuk.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V. Nagykoronautoza 20 sz

7-10

Sz. 16—1889.

eln.

1—3

MEGHIVÓ.

A „Gyergyói Első Takarékpénztár-Részvénytársaság“

az 1889-iki üzletévről

X-ik évi rendes közgyűlését

Gyergyó-Szent-Miklós-on

1890. évi január hó 26-ik napján délután 3 órakor

Laurencozi János ur nagytermében tartja meg.

Tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitás.
2. Háromtagu bizottság kinevezése elnök által, a szavazati jogok igazolásának számbavételére.
3. Ezen bizottság jelentése folytán, ha a közgyűlés határozatképes, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak megválasztása.
4. Igazgatósági jelentés az 1889-iki üzletévről, zárszámra és a nyereségyelosztás előterjesztése, úgyszintén az igazgatóság által tett több intézkedések és határozatok elbírálása, valamint több indítvány tárgyalása.
5. A felügyelő bizottság előterjesztése.
6. A felmentvények megadása.
7. 12 igazgatósági és 3 felügyelő bizottsági tag választása.
8. Indítványok.

Az alapszabályok 19. §-a szerint: hogy a közgyűlés határozatképes legyen legalább 400 részvény képvisellete megkivántatik. — A szavazati jog akár személyesen akár két tanu által alá irt felhatalmazással ellátott megbízott által, kinek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolható, ily meghatalmazást azonban csak távollevő vagy meg nem jelenhető részvényesek adhatnak.

Nő-részvényesek csak felhatalmazott által, gondnokság vagy gyámság alattiak gondnokuk vagy gyámjuk, illetőleg ezek felhatalmazottjai által, erkölcsi testületek megbízottjuk által gyakorolhatják szavazati jogukat; ez utóbbi esetenél nem kivántatik, hogy a megbízott részvényes legyen.

Ennélfogva a t. részvényesek értesítettnek, miszerint szavazataik gyakorolhatása végett „Igazolójegy“-üket — a törzkönyvi kivonat szerint — részvénybemutatás nélkül, 1890. évi január hó 23., 24. és 25-ik napján a délelőtti hivatalos órák alatt az erre felkért felügyelő bizottságtól átvehetik.

A „Gyergyói Első Takarékpénztár-Részvénytársaság“
elnökségétől.

Gyergyó-Szentmiklós-on 1889. december hó 3-án.

Lázár Lajos,
titkár.

Lázár János,
elnök

„BUDAPESTI HIRLAP“

2—3

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

30.000

példány.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 14 frt. Félévre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes példányok kaphatók minden ujságelárusítónál.

Még december hóban kezdjük meg **Beniczkyné-Bajza Lenke** legújabb két kötetes regényének közlését, melyet a népszerű író most ír a „BUDAPESTI HIRLAP“ számára. —

„TŰZBEN“

A regény címe:

Január 1-sejédel belépő új előfizetők

a lapot már a **karácsonyi** rendkívüli számtól kezdve kapják, az új regény elejével együtt.

A „BUDAPESTI HIRLAP“ kiadó-hivatala: Budapest, IV. kalap-utca 16.

A Csiki Lapok karácsonyfája.

I r é n n e k!

I.

Mint hulló levelet kavargó szél szárnya
Tétovázva viszen vidékről-vidékre,
Bolyongani szállott tétovázó vágyam,
Keresett valamit, mi lelkennek része.

Mit tündérmesékben hallottam, mint gyermek
S tanultam mint ifju sok bölcs tanításban,
Képzeletem sorban elszállott mindenhez,
Nem az volt egyik sem, a mire én vágytam!

Csüggedt közömbösség lelkemet megszállta,
A jövő nem bántott, a ma sem érdekelt...
S ime miként tavasz derül tél hideg fagyára,
Rám is öröm derült: találkozám veled!

Boldog álom nekem azóta az élet,
Jer, álmodjál velem, hogy tartson ez álom
Hosszan, addig, a mig viseljük e létet,
Mig befogja szemünk majd az örök álom.

II.

Hogyne tudnád lányka,
Mi az a szép álom:
Mindent érezni, mi
Édes e világon!

És e szép álmomból
Fel sem is ébredve,
Futnék által majdan
Az örök életbe.

Ilyen álom volt az
Első veledlétem,
Veled élve végig
Igy folya le éltém.

S az üdvök országát
Ott keresztül járva,
Azt hinném, hogy az is
Ennek folytatása.

III.

Zordon fagy ül a föld felett
A dalos berek néma lett;
Hószemfedőt a holt tájra
Zúgó fagyos szél szitálgat.
S mintha a nap is jég volna
Hőtlen fényvel süt a hóba.

*

Künn fagy bár, de nem érzem,
A havas szél nem árt nekem:
Más világon foly éltém,
Hol nap a boldog szerelem!

IV.

Lótnak-futnak az emberek,
Valamit úgy kerésgélnek.
S ha egy pihenőre megáll,
Azt hívén, hogy nála van már,
Ez egynek mind nekimennek
És a semmin összevesznek: . . .
Mert hiszen a boldogságot,
A miért mindenik vágyott
S mit szünet nélkül keres,
Melyik találhatja meg?
Emez a magastól várja
S folyton oda néz utána,
Amaz a porban keresve:
Mindkettő elmegy mellette.

*

Csak szánom a szegényeket,
Mit ők hiába keresnek:
Boldogságom, üdvöm én
Szerelmünkbe föllelém!

Kolumbán Samu.

Karácsonyi történet.

Schmidt Kristóf gazdag bankár volt, életében nagyobb gyönyörűséget nem ismert, mint tűzmentes pénzszekrényének osztályait minél jobban megtölteni bankjegyekkel.

Mai napon is ilyen öröm érte; igen fényes eredményü üzletet kötött. Még néhány tollvonás és a mai napra kitűzött munka el lesz végezve.

Az iroda ajtaján kopogtatás hallszik és az öreg u. mogorva „szabad“-jára egy nyulánk fiatal ember lép az irodába.

— Jó estét, nagybátyám — szolt s a hidegtől megmerevedett kezeit a már kihült kandalló felé tartva, így folytatá — brrr, milyen hideg van, el lehet mondani, hogy igazi karácsonyi idő van.

A öreg ur egy futólagos „jó estét“ kívánás

után ismét a nagy üzleti könyv fölé hajolt, anélkül, hogy a látogatásról további tudomást venne. A fiatal ember közelebb lépett és bensőségteljes hangon mondá:

— Kedves nagybátyám, ügylátszik, mintha nem is tudnád, hogy holnap december 24-ike. — Azért jöttem, hogy arra figyelmeztesselek. Ném és gyermekeim, valamint magam is igen fogunk örüvendeni, ha karácsony estéjét nálunk fogod eltölteni. —

— Ostobaság — mormogá a bankár, miközben tollából a tintát kirázta és egy régi posztódarabbal gondosan letisztogatta.

— A karácsony este — ostobaság.

Ime — mondá a bankár a szekrény ajtaját kinyitva, melyben különböző pénzesomagok lőnek láthatók — ime, itt van, ezt tedd gyermekeid perselyébe és hagyj nekem békét.

— Köszönöm nagybátyám — mondá a fiatal ember, a nyújtott összeget gyöngéden visszaütasította, — Istennek hála, foglalkozásom után ezen évben is annyi jövedelem volt, hogy pénzbeli segélyre nincs szükségem. Én és Mari azt gondoltuk, hogy gyönyörűséget fog neked okozni a gyermekek karácsonyesti öröme, azért jöttem, hogy meghivjalak.

— Ugy! Nincs szükséged segélyre! Így is jó. — Ezzel a szekrény ajtaját betéve, a zárt reá csattantotta.

— Tehát nem fogsz eljönni? — kérdé unokaöcsése, miközben prémes sapkáját ismét kezébe vette. — Valóban nem fogsz eljönni?

— Nem; semit sem akarok tudni az egész ostobaságról.

— Tehát boldog ünnepeket kívánok. Jó éjszakát, bátyám.

Hogy üdvözlét vagy káromkodás hallatszott-e az íróasztaltól, azt nem lehetett kivenni. A fiatal ember már behuzta a nehéz ajtót, midőn a bankár még egyszer kezébe véve az írtollat és a könyvbe beirt tételt „ajándék unokaöcsém számára“ egy tollvonással keresztül húzta.

Most a nagy irodában is élénk mozgás támadt, a tollak egyhangu perczegése megszűnt, sietős léptek és halk suttogás lőn halható.

Schmidt ur órájára tekintett felvette meleg felöltőjét és irnokai közé lépett.

Azoknak egyike egy sovány, száraz ember, gondteljes vonásokkal szerényen a főnök elé állott, azon kéréssel, hogy az ünnepi szabadságot már holnap délután megkezdhesse.

— Dehát miért — szolt nyersen Schmidt — nem elég Önnek a két ünnepnap!

— Ön tudja, Schmidt ur, hogy nagyon megsze lakom, s szeretném a szentestét családom körében tölteni, különösen beteg fiacskám miatt. Nagyon aggasztó híreket hallottam róla.

— Ostobaság! — szakítá meg Schmidt a beszédet.

— Holnap az üzlet bezárása után fog hazamenni s még mindig lesz elég ideje egy egész tuczat karácsonyfát felgyújtani.

— Szegényke úgy örül a karácsonyfának és talán ez leend utolsó karácsony ünnepe — válaszolá félnéken Vértessy, az irnok, de Schmidtnek nem volt több szava számára s mint rendesen futólagos fejhajtással kilépett az ajtón.

A mint lassu léptekkel a lépcsőkön lakására igyekezett, egy nagyon szegényes öltözetü gyermek jött véle szembe s kékült, fagyos kezecskéit feléje nyújtva, szeliden könyörgött némi adományért. Schmidt anélkül, hogy feltekintene mellényzsebébe nyult és egy rézpénzt vetett a gyermek kezébe.

— Oh kedves jó uram, nem adhatna-e Ön egy falatka kenyert, vagy egy tányér levest az én szegény beteg anyám számára? Ma egész nap még semmit sem evett. Oh annyit éhezünk és oly sokat fázunk! — s a mint az utóbbi szavakat kimondá egész teste összerázkodott.

— Szentelen koldus! — dörmögé a bankár. — Természetes, hogy az egészből egy szó sem igaz, ismerjük már az ilyen népséget; koldulnak, s a mit kapnak a legközelebbi kalácsárusnál elnyalagatják.

A gyermek megértette a szavakat s utána futva mondá:

— Én nem nyalakodom el, valóban nem! Megkérdezheti Jánost, a ki minket nagyon jól ismer. Ó jó Uram, az Isten irgalmasságára kérem: segítsen szegény anyámon. A jó Isten boldog ünnepeket fog azért Önnek adni.

— Semmi féle ünnepekre nincs szükségem, takarodj le innen.

— S ezzel az ajtót a siró gyermek orra előtt becsapta.

Schmidt öreg szolgája — mint minden este — a lámpát már meggyújtotta és a megterített asztalra helyezte. Urára kényelmes háló köntöst adott és felszolgált a vacsorát.

Miután az asztalt elszedte megkérdezte urát, hogy el fog-e menni hazulról ma este.

— Nem János, nem; bárhova is mennék egyébről sem hallanék, mint a karácsonyról, pedig már torkig vagyok vele. Tégy tüzet a kandallóba és készíts jó meleg theát, mert fázom s hálóköntösét szorosabbra huzva folytatá — bizonyosan meghütöttem magamat.

János engedelmeket, gyorsan és szó nélkül megtette a parancsoltakat.

A mint tüzet felszította és az esti lapokat a párolgó thea mellé letette s csendesesen eltávozott: Ura kényelmes karosszékebe a kandalló mellé helyezkedett s a terjedelmes „Tőzsdei tudósítót“ szétnyitván elmerült az olvasásba, miközben szorgalmasan szürcsölgeté az illatos theát.

Eolvasta a politikai híreket, áttanulmányozta a tőzsdei árfolyamot s a lap utolsó oldalára a hirdetésekhez ért, az összes hosszú és rövid, vastag és vékony betűk, az ajánlott karácsonyi ajándékok a karácsonyfa díszítékek, czukorkák, melyeken szeme gépiesen átsikamlott, elkezdtek körüllette táncolni. Egy nagy bábu, mely egy játék kereskedés hirdetését ékesíté és a kis törpe, hosszú fehér szakállal vigan lebegtek előtte fel és alá s lassanként egyetlen alakká olvadtak össze, egy régi kedves alak lett belőlük, melyet Schmidt már sok-sok évvel ezelőtt elfelejtett; előtte állott elevenen a jó öreg lelkész, ki félszázaddal ezelőtt a kis Kristófit bérálta, s az árva gyermek számára akkor az utolsó karácsonyfát felgyújtotta.

Szeliden mosolygó arcczal állott, a kicsiny halovány gyermek előtt és ünnepélyes hangon mondá:

— Dicsőség a magasságban Istennek és békesség itt alant a földön az embereknek.

A gyertyácskák oly fényesen világítottak: a szegény árva gyermek könyvelt szemekkel nézte a pompás dolgokat, melyek előtte kirakva voltak. S ekkor ugytetszett, mintha a kép mozogni kezdene, az alakok határozatlanul elmosodnak s ismét tisztán és elevenen feltűnnek szeméj előtt.

Ugyanazon gyermek, ugyanazon szelid barátságos agg; egy jól ápolt sirhalom mellett állanak; a gyermek Kristóf ismeri azt jól elhunyt szülőinek a sirhalma az.

A sirhalom mellett áll a vándorbottal kezében, készen eltávozni az idegen világban; utoljára inti őt hűséges atyai barátja, komoly megható szavakkal.

— „Légy hű a sirig és neked adom az életnek koronáját“ — hangzik ajkáról a szó, melylyel a béráláskor hitében megerősítette s melylyel most őt az életbe kibocsátja.

— Elfelejtetted-e e mondatot Schmidt Kristóf? Avagy hű mardtál-e? Hű teremődhöz, emberi kötelességeidhez és saját magadhoz?

Lélegzet nélkül tekint a csodálatos képre.

Tehát még is igaz, hogy a fák akkor oly zöldék valának, a virágok oly felségesen illatoztak és az ég oly gyönyörű kék színben terjeszkedett fölőtte! Tehát még is igaz, hogy egy emberi kebelben egykor oly csendes és szent békesség lakolt, és hogy ezen kebel az övé volt.

A mint e néma kérdést feltette, öreg tanítatója rögtön felelt rá:

— Igen Kristóf, igaz, hanem már minden

elmult, régen eltűnt, régen elhangzott, régen-régen el van temetve. Az már a múlté, azonban van jövőd is, ismered-e te a jövődöt?

És ismét tarka sorban vonultak el szemei előtt a képek.

Az első egy padlás szoba.

Nyomorult szalmazsákon fekszik egy lesóványodott asszony fekszik s mellette egy gyermek áll, egy szegény kis gyermek, kinek e szent ünnepen még csak kenyere sincs, mivel éhségét csilapithassa.

— Voltál-e nála fiam? — susogá a haldokló.

— Igen anyám, hanem csak egy fillért adott számomra.

— Az Isten bocsásson meg neki kedves gyermekem! A jó Isten könyörületesebb lesz, mint az emberek. Jöjj fiam, imádkozzunk hozzá, hogy szabadítson meg e földi létől mindkettőnket.

Csöndes megadással kulcsolta össze kezeit a szegény asszony az imádkozó gyermek mellett. A pislogó lámpa halvány fényt vetett, az elsóványodott, hallgatag alakra.

Él-e még? Vagy talán az Isten meghallgatta kérését. Az Isten, ki könyörületesebb, mint az emberek.

Kristóf elborzadt, ő jól ismeri a gyermeket alig egy órája, hogy szivtelenül és hidegen kiutasította palotájából.

És ismét egy más szobácska ált szemei előtt. Két mélyen megtört szülő áll egy kicsiny koporsó mellett. A szegény atya hasztalan igyekszik megnyugtani a zokogó anyát, ki mindegyre ismét feljajdul: Oh hogy vágyott utánad. Egész hosszú éjjel ismételte; ugy-e, hogy már jön apa? ugy-e anyácskám jön a Jézuska és magával hozza apát is. Ah István! megszakad a szivem, hogy meg kellett halnia a nélkül, hogy téged láthatott volna.

— De édes Ilonám most már az égben van és minden fájdalmának vége! Légy erős kedvesem! kedves leánykáid is vannak; gondold a mi leánykáinkra.

— Oh azokat sem tudjuk megmenteni, ha sorsunk másképp nem fordul. Az orvos szüntelen azt mondá, hogy csak akkor lesz jobban kis fiunk, ha egészségesebb lakásba költözünk és jobban táplálkozunk. Leánykáink is betegek lesznek és megfognak halni, mint ő. — Istvánom tudsz-e menedéket és segílyt szerezni számunkra?

— Nem szegény nőm, én nem reménylek semmit. Oh hol van a jó Isten, kibem a szegény gyermek annyit bizott; én nem látom többé, ő elhagyott bennünket. És kétségbe esve borult a kicsiny halottra.

— Elég — elég! — kiáltott Kristóf — félre e képekkel nem akarom többé látni azokat. De egy titokzatos erő lekötve tartá és új meg új alakok vonultak el szemei előtt.

Azonban ezek barátságosak és kedvesek valának.

Egy egyszerű lakó szoba, az ablak táblák zárva, hogy a téli alkonyat utolsó sugarai ne juthassanak a szobába. A szoba közepén a nagy asztalon áll a gazdagon felékesített karácsonyfa.

Egy fiatal, nyulánk nő alak, ki gyermekei számára a karácsonyfa alatt az ajándékokat rendezgeti, felhagy a kedves munkával, hogy férjétől, ki a gyertyácskákat erősíti a fára — tanácsot kérjen.

— Jó lesz-e Vilmos! ha ezen dobozt a „vadászattal“ egészen ide előre állítom.

— Jó lesz kedvesem, hanem vigyázz, hogy a trombitákat nehogy eltakard, mert bizonyára ezek csinálnak a legnagyobb hatást.

— Oh nézd, milyen csinosan ülnek a bábuk szobácskájukban. Az embernek magának is kedve volna játszani velük.

— Bizonyára kedves! Jobbra is és balra is a bábuk szobájától egy-egy gyertyát erősítek meg, épen kettő van fölösleges.

Igy foly gyorsan tovább a beszélgetés, miközben a szomszéd szobából a türelmetlen gyermekek lármája hallatszik.

— Oh ha én egy tiszta új bábút kapnék — mondá a kis Margitka — egy bábút igazi hajjal, mint a szomszédunk Emmája. Oh az nagyon pompás volna.

— Tudod Marika! én leginkább egy fegyvert szeretnék és egy czéltáblát hozzá, melyből egy kis emberkeugrik ki, midőn az ember feketét talál; tudod olyat, a milyent a vásári bodéban láttunk.

— Vagy egy igazi kardot — mondá a négy

éves, kis Károlyka — a milyent a kapitány bácsi hord — azzal szeretnék én a lépcsőn lefelé csörtetni.

Igy fecsegtek tovább, s mekkora volt a riadalom, midőn mamájuk egyszer-egyszer kijött s az ajtó nyíláson egy pillantást vetettek a másik szobába. Folyton kérdezték: nem jön-e már a Jézuska, hiszen már egészen sötét van oda künn.

Hogy csillogtak a gyermekek szemei a varakozásban, mennyire elvalának telve a szülők az örömtől; az áldásnak és békességnek lehe vonta be az egész házat.

Mi az, te öreg agglegény a mi szemeidet megnedvesíti? — könnyek? — Oh nem, azokat te nem ismered. A jótékony vágyat sem ismerted soha szivedben, honnan támad az oly hatalmasan kebeledben?

— Oh engedd, hogy maradjak — könyöröge most — engedd látnom és engedd hallanom az öröm kiáltásokat. — De a komoly alak melletted könyörtelenül rázza ősz fejét s így szól:

Nem; még hátra jövőd végső jelenete, jer és lásd!!

Kietlen szoba egy éjjeli lámpa fényétől fogyatékosan megvilágítva, két barátságatlan alak forgolodik egy harmadik körül, ki élettelenül fekszik az ágyon.

Kész vagyok — mondá a nő — fogd meg tegyük a koporsóba.

A mint ez megtörtént lassu hangon mormogá a férfi:

— Azon szép gyűrű, mely az ujján van erősen fúrja az oldalomat, jöjj próbáljuk meg még egyszer, vajjon nem vehetnők-e le.

Mindketten hozzá fognak, míg végre sikerül; a gyűrűt is egy csomagba rejtik, mely összekötve az ajtó előtt áll.

Az asszony még egyszer körül néz.

— A takarót sem kell elfelednünk — szól durva nevetéssel s a halottas ágyról a takarót lerántva a többihez csomagolva s aztán mindketten elosonnak a szobából.

Kristóf a félelemtől elfogulva, reszketve kérdé: — Ki azon halott kinek oly elhagyatva kellett meghalni?

Vezetője eltűnt és nem volt, a ki feleletet adjon.

Még sokáig küzködött, hogy a halott vonásait felismerje s végre sikerül. Elborzadva látja, hogy a halott saját maga. Eközben négy feketében öltözött egyén jön, a koporsó fedelét lezárják válaikra emelik s elindulnak vele, hogy a halottas házba szállítsák.

A ház kapujában néhány gyermek és kíváncsi öreg asszony áll, kik közönyösen a halottvívők után koczognak.

A ház előtt az utcán két tözsdé lovag találkozik. Schmidt igen jól ismeri őket, még ma is megszorongatták kezét és kedves barátjuknak nevezték őt.

— Kit visznek ott? kérdi az egyik.

— Az öreg Schmidt Kristófot — felele nyugodtan a másik. Ma éjszaka szélhűdés érte.

— Ej, ej, az öreg Schmidt Kristófot? Vajjon az üzlete fenn fog-e maradni?

— Nem tudom, igen sok rokona van s ha végrendelet nincs pör is lehet a dologból.

— Pör? az igen érdekes lesz. — Hanem mit is akartam kérdeni? Igen, eljön-e Ön ma este a „Feketesas“-ba? — hatalmas vörös bor érkezett.

Tehát ő maga a halott a kit ott visznek.

Igen — igen ugy kell lenni, érzi a jéghideget tagjaiban és a koporsó a melyben fekszik olyan szűk, oly kemény. . . .

Névtelen félelemtől megkapatva összeszedi minden erejét, hogy a varázst megtörje — hangos kiáltásban tör ki és sikerül megmozdítani tagjait és felállani.

Tágra nyitott szemekkel, a hidegtől reszketve néz körül.

A kiégett lámpa fojtó füsttel töltötte meg a szobát, az ablakon pedig a hajnal első sugarai törnek keresztül.

Schmidt alig tudja elhinni, hogy még létezik számára egy nap, hogy még láthatja a fénylő napot, mely jótékony sugaraival elüzi az éjszaka rémes álmait. Az öreg ember sohasem üdvözölte oly barátságosan a felvirradó napot, mint ezt a mait.

Még mindig mozdulatlanul ült helyén s némán bámulta a fényes napsugarakat, míg szemei megteltek könnyel s hosszú-hosszu idő óta az első imádság tört keresztül ajkain:

— Hála legyen neked oh Uram! hogy mind ez csak álom és nem valóság volt. Köszönöm neked Istenem! hogy még egy nappal megajándékoztál, egy karácsonynappal. — Igen legyen karácsonya mindenkinek és legyen karácsonyom nekem is.

Ezzel felugrott helyéről, az ajtóhoz lépett szemben találta magát öreg szolgálójával, ki fával és szénnel kezében lépett a szobába, nagyon csodálkozva, hogy urát már ébren és felöltözve találja.

— Gyorsan öreg — kiáltá Schmidt — igyekezz, hogy minél előbb reggelizhessem, mert mára igen sok teendőm van, olyan sok, hogy szinte félek, hogy azok elvégzésére nem lesz elég hosszú a nap.

— Hallod-e János, itt közelben valahol egy szegényes padlásszoba van, melyben egy szegény beteg asszony és gyermeke laknak. Ugy van-e

Igen Uram! ugy van. Azon beteg asszony a szegény Gulyásné, kinek ura egy építés alkalmával szerencsétlenül járt, igen jámbor asszony. Fehérneműimet mindig nála mosatam míg nyolcz héttel ezelőtt olyan szerencsétlen lett, hogy dolgozni többé nem tudott.

— Úgy van, az azon asszony, a kire én gondolok. Vigyél rögtön egy kosár fát és az én régi utazó-takarómat — várj csak, ott még egy palaczk vörös bornak kell lenni, vedd el és vidd át neki, bizonyára szüksége van rá. Aztán elmegy az orvosomhoz, és megkéred, hogy az asszonyt azonnal látogassa meg és mondja meg nekem, hogy mit tehetek érte.

János megszokta szónélkül engedelmeskedni, vette a nevezett dolgokat és el akart távozni, de ura még egyszer visszaszólította:

— Megállj csak János, mikor az iroda előtt elmégsz, szólj be és kérd meg Vértessy urat, hogy jöjjön fel hozzám azonnal.

A mint a szolga eltávozott, Schmidt hálószobájába vonult, hogy öltözékét rendbe hozza. — Azután néhány percig kihajolt az ablakon és teli tudóval szivta a friss reggeli levegőt. Végre kezeit dörzsölve, meglegedetten ült le asztalához reggelizni.

Most megjelent az ajtóban Vértessy, halványan és szomorú ábrázattal, milyennek őt álmban látta.

Vértessy egyike volt azon szerencsétleneknek, kik az utóbbi nagy üzletválság alkalmával egész vagyonukat elvesztették, és szegényesen dijazott állomásért kellett folyamodnia, hogy mindennapi kenyerét megkereshesse.

— Jó reggelt Vértessy ur! — üdvözlé őt a főnök — üljön le, beszélni valóm van önnel.

Gyöngé pirosság futotta el a fiatal ember halovány vonásait, mert ha Schmidtnek valamelyik alárendeltjével beszélni valója volt, az ritkán vala örvedetes dolog.

— Kapott-e tudósítást beteg gyermekéről?

— Nem, Schmidt ur, tegnap óta nem kaptam.

— Akkor legjobb lesz, ha azonnal, személyesen megy el és utána néz a dolognak. Most kilenz óra — tiz órakor indul a vonat, addig készen lehet.

— Oh uram, milyen jó Ön, mennyire le vagyok önnek kötelezve — kiáltá Vértessy, székéről felugorva.

— És még egyet Vértessy ur; azt hiszem, szeretné, ha családja itt Önnél lehetne?

— Igen is, az volna legfőbb óhajtásom, hanem itt a lakások igen drágák és a mellett az utazási költségeket sem tudnám kiállani. Kis fiucsukám betegsége miatt nöm már egy éve nem dolgozhatik; s az én fizetésem is teljesen elfogyott.

— Na István, ha gondolja, hogy a két szobácska az emeleten, melyet én a vendégek számára rendeztem be, de soha sem használom — az Ön családja számára elég leend: hát költözzék ide. Itt van egy kis összeg, melyet szolgálatai megjutalmazásául Önnek szántam, ez az átköltözésre elég leend. Ime vegye át s csak azt óhajtom, hogy a szegény beteg gyermeket át lehessen hozni.

Vértessy hasztalan igyekezett valamit felelni, szemeit el lepte a köny s nagy nehezen így szól:

— Oh valóban igaz, a hol legnagyobb a szükség, ott van legközelebb az Isten segedelmé. A kegyelmes Isten fizessen meg Önm k azon jótéményért, melyben engem részesített.

— Jól van, jól van; — szólta Schmidt kinek

Ez ugyan hideg zuhanyként hatott reám. pedig úgyis hideg volt a légáramlat, de fülemben csengett még mindig szerkesztőmnak „kell“-je s én a Jókai előszobájába léptem be elszántan. Négyöt urat találtam már ott, lap- és könyvkiadó volt valamennyi — s hosszúra nyult arccsal távozott mindenik.

Végre rám került a sor. Szembe állottam az a jószágos arccsal, rám tekintettek azok a szelid, rokonszenves szemek, a melyekből én reményt merítve, jövetelem célját s kérelmemet előadtam.

Ah! Komócsynak igaza volt! Jókai hangja barátságos, megnyerő, de a válasz leverő vala.

— Kész kéziratom nincs. Regényírásra nem vállalkozhatom. mert igen-igen el vagyok foglalva.

— De nagyságos uram! — iparkodtam őt szerkesztőm kelljére gondolva, kapacitálni. — A „Képes Családi Lapok“ újévi száma Jókai Mór neve nélkül csak nem jelenhet meg. Ezt csak be méltóztatik látni!

— Nono, — válaszolá ő — csak ne oly tüzesen kedves barátom, én sem fogok örökké élni.

— A haza nevében kérem! — kiáltám lelkesülten, — ne gondoljon a halálra, a mely ellen különben is már biztosította hallhatatlansága s így én ismételn regényt kérek.

— Meg lesz, meg lesz, — felelé mosolyogva — de hogy mikor, azt meghatározni nem tudom. Talán az év folyamában, talán, de most nem lehet.

A „talán“ mindig tövisként hatott reám; de most kétszeresen éreztem szurását a szomoruan elbucsuztam. Utközben csak az a gondolat vigasztalt, hogy az én szerkesztőm „kell“-jénél mégis nagyobb úé a „nem lehet!“ Szinte örültem neki, miként fog az én Brankovics barátom a „nem lehet“ alatt összeroskadni. És . . .

Nem roskadt össze kérem, még csak csüggedés se mutatkozott az arcán, leült nyugodtan az íróasztalhoz, irt Jókainak egy szép levelet, s csodák-csodája, már harmadnapra kezeink közt volt Jókai legújabb „Kassai Dániel“ című regényének az eleje, a következő szellemes sorok kíséretében:

Tisztelt barátom!

Andrássy Gyulától hallottam, hogy igérni nehez, megtartani már könnyű: ezért én is sietek valami könnyű munkával beváltani a nehezen tett ígéretet. Rövid időn küldöm a folytatást.

Szíves üdvözléssel maradok

Bpest, 1889. 5/12.

igaz hive

Jókai Mór.

Ime, lapunk tisztelt olvasói, így jutottunk mi s így jutnak 1890 évi január hó 1-én önök is lapunk hasábjain Jókai Mór egy eredeti regényéhez, melynek már a kezdetén is végzetlen jóízűt karzagtunk mi s a mely valóságos élvezetet fog nyújtani önöknek is.

Én pedig életem legszebb napjai közé számítottam azt a napot, mikor Jókait a saját otthonában láttam s jövőben még nagyobb respektusom lesz a szerkesztő „kell“-je előtt!

Dr. Murányi Armin.

Rózsák és pálma.

Amint a karácsonyjé ragyogó csillagköpenyben és fehér fénylő sugárkoronával a hóval fődött földön elterült, az Örökmindenható inte két leglényesebb angyalának, kik magukat meghajtva közeledének fényes trónja felé.

— Szálljatok le gyorsan a földre mint, egykor, midőn a Megváltó születését hirdették Betlehem mezőin, és a halandóknak ma is vigyék meg az örökszeretetenét, mely most is kegyelemtelten int feléjük, — mondá az Ur, a még csak félig kinyit, avagy csak bimbójokban levő mennyei rózsák egész sokaságát adá kezeibe az angyalok egyikének, ki rózsás ruházataiban, örömtől ragyogó szemekkel állott előtte es küldetésére elragadtatással várakozott.

— Térj be a földön azon boldogok hajlékaiba, kiknek szíveit a karácsonyfa ragyogása gyorsabban dobogásra készíti, s koszoruzd meg homlokukat az öröm mennyei rózsáival.

És a másik angyalhoz fordulva, ki az eléb- binél nem kevésbé szép vala, de merengő tekintettel és egyszerűbb öltözetben álla az Ur előtt, így szóla hozzá:

— A könyvtől áradt szemek a mennynek ragyogásait elviselni nem képesek, s ha a meny-

nyei örömök ragyogó hirnöke teljes pompájában feléjük közelednek, szemüket káprázva kellene hogy lecsukják. Ezen boldogtalanoknak sóhajtásai és panaszai elriasztanak őt küszöb- eikről s mennyei rózsái ezen bánkodóknak kezeiben hervadásnak indulnának. — Te menj ezért hozzájuk szelid angyala a vigasztalásnak! Térj be mindazon helyekre, hol szükség van te reád. Azért nem tarka virágokat adok tezeidbe, melyeknek illata a földön oly gyorsan elcsúsz, hanem a béke és vigasztalás égi pálmáját nyújtom át neked. Lehelj enyhet az élet küzdelmeiben izzadó homlokára. Hints vigaszt, reményt és csendes békét azok szíveibe, kik az élet utolsó tusájában vívódnak,

Igy szóla az Ur és az angyalok együttesen sietének a földre, küldetésükben eljárni; a földön azonban útjaik elváltak egymástól.

Az öröm angyala tért vissza először földi küldetéséből s közeledék az Istenség trónusához, de szemei most nem tündökölték az örömtől s hangja nem volt a zajgó öröm viszhangja, mint korábban vala. Rózsái közül csak kevés volt teljes virágjában, s ezek is színtelenek és fonyadtak valának.

— Örök Atya! — így hallatá hangját — halványan s virágtól fosztottan hozom vissza az örömmel rózsáit! Ah azok nem tenyésznek azon égi testen, melyet földnek neveznek! — Könyárt, sohajt, szüntelen munkát és nyugtalanságot találék utamban mindenütt; kunyhók és a paloták előtt kelle elmennem, a nélkül, hogy beléphettem volna; s hányszor röppenék el onnan megrémülve, hol megpihenhetni vélek! Ha a halandók homlokát rózsáimmal övezém, alig tartott ragyogásuk addig, míg a karácsonyfa gyertyái elaludtak, és elhervadtak, mielőtt azokat a halandók homlokáról elvehettem volna. Nézd atyám, némelyeken még tövisek is nőttek, melyek a homlokokat véresre sérték, habár az illetők ajkai mosolygának is Csakis a gyermekek fején maradtak rózsáim hosszabban szépen és üdén. De ezek szeméi is gyakran irigyen tekintettek a szomszéd gazdagabb adományára s rózsáim itt is elhullaták leveleiket. Végül betértem egy fényesen kivilágított kápolnába, melyből a magasságbelinek dicsőségére ének hangjai zengettek, s rózsáimmal az istenanya és a gyermek Jézus képét koszoruztam meg. — Kik ezt látták, mennyei örömtől ragyogott arczuk, — de az emberek homlokait rózsáimmal többé nem érintém.

Igy beszélt az angyal és a hervadó rózsákat az örök szeretet trónjára helyezé, hol annak tövisei egymásután tűntek el, mivel azok földi származásuk valának. A virágok lekonyult fejeiket ismét felemelték, s ujra mennyei szépségben kezdének ragyogni, és örök tisztaság- s üdeségben koszoruként övezik az angyal homlokát. S ennek szeméi is, melyek a föld sötétségében szintén elhomályosultak vala, ismét égi fényességben kezdének ragyogni.

Jött ekkor a másik küldött. A megdicsőtés fénylett arczain, és a hálaadás éneke zengett ajkairól.

— Hála neked, hogy a békeesség pálmájának hordozására engemet választál! Mert az égi kegyelem fuvallata előtt a földi fájdalmak eltűnnek és a könyvek fölszikkadnak! Ime, én betértem a kunyhók és csarnokokba, és a mennyi békeesség üzenetét hirdetem mindenütt. S a fájdalom éjjeléből a könyvtől ázott szem az ég azon csilagai felé fordítá tekintetét. melyek csak a haldoklók szeméinek akkor világítanak, mi kor napjoknak csillaga leáldozik. A halál angyalát léptein követém, s hol az gyászos művét bevégezte, az égi pálmával borítám le a kihűlő emberi szívet.

Igy szólt az angyal, mire az Urnak kérdése zenge.

— Dá hát hol hagytad a békeességnek mennyei pálmáját melyet kezeidre biztam s a mely nem a földön, hanem az égben tenyészik csupán?

Szeliden s bánattaljesen hajtá meg fejét a kegyelem angyala s így ejté szójátát.

— Fordítsd el rólam neheztelened tekintetét oh örök atya! Mert meghatottak engeuet a halandók sokféle jajjai, s én az égi pálmát a gyászolóknak az állandó vigasztalásjeléül hagyám. Hísz a mily kimért és rövid a halandók földi élete, ép oly szüntelen és uj a földi fájdalom és szenvedés. A szegények kunyhóiban beesett, apadt arcaival lakik a nyomor; míg a gazdagok csarnokainak ajtóit nehéz, gyógyíthatlan betegségek zörgetik, s a harcok borzalmainak rossz szellemei az egész világ szerte-szét fel- felütögetik mérges kigyó-fejeiket.

Legfájdalmasabb és legvigasztalhatlanabb a fájdalom mégis ott, hol az elválás órája üt- vén, az egymást szerető hiveknek válniok kell. Vigasztalan áll a barát barátja sirjánál; két élő tör járja át minden anya szívet, ha szíve gyer- mekének fürtös feje a koporsóba hanyatlik. A haldoklóknak enyhet és nyugalmat, a hátrama-

radóknak édes vigasztalást nyujta és oszta pálmám, hol azt meghordozám. Egy mély gyászba borultnak kezébe adva, ezt mondám: Vedd e pálmát és hordozd el azoknak is, kik hozzád hasaalóan a fájdalmak tengerében vergődnek, A mint te másoknak vigaszt és enyhet nyujtani igyekezel, te magad is fölleled ismét azokat. Így fog ama pálma most már a földön kézzől- kézre, házról-házra járni s körülhordoztatni, és békeesség s öröm kél a sebzett szívekben, ha az igazi szeretet nyujt a azokat tovább. Mindig üde és hervadhatlan marad, ha tiszta kezek érintik, s a szeretetnek ráhulló könyei fénylővé s illa- tozóvá teszik azt. E fény és illat a mennybe is eljut s növeli annak dicsőségét.

Igy beszélt az angyal, s a földről magával hozott könyvek igazgyöngyökként ragyogva, boríták szerény ruházatát s fénylő sugárkorona- ként ékesítve, övezék nemes homlokát.

Szelid mosolylyal s kegyelemmel tekinté az Ur angyalára és így zengett szójata:

— Így maradjon hát a földön a békeesség égi pálmája, s csak akkor hozd azt onnan vissza, ha a legutolsó ember szíve is megszünend dobogni, s akkor helyezd azt ismét égi örökébe vissza!

Németből *B. Melinda.*

Csikszeredai piaczi árjegyzék.

Dec. 11-én.

Buza tiszta (hektoliterenként) 6 frt 50 kr. Buza közepes 5 frt 50 kr. Rozs 4 frt — kr. Árpa 3 frt — kr. Törökbuza 5 frt 50 kr. Zab 2 frt 50 kr. Borsó 15 frt. Lencse 16 frt. Fuszulyka 8 frt 50 kr. Kása 16 frt — kr. Burgonya 2 frt 50 kr. Marhahus (klgrammonként) 24 kr. Sertéshus 40 kr. Berbecshus 20 kr. Szalma (métermázsánként) — frt 70 kr. Széna mm. 2 frt 20 kr. Ökör párja 250 frt — kr. Tehén párja 100 frt — kr. Faggyugyertya (kilogrammja) — frt 60 kr. Tüzifa kbm. (1 méter) 2 frt 20 kr. Malacz darabja 1 frt — kr. Lud — frt 80 kr. Bárány — frt — kr. Csirke párja 50 kr. 10 tojás 20 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. BOCSKOR BÉLA.**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

NYILTTÉR*)

— Az „Eredeti Magyar Daltár“ magyar zeneszerzők eredeti műveinek havi füzetekben megjelenő gyűjteménye zongorára írva, a jövő év január havában IV-ik évfolyamába lép, arra a szerkesztő- kiadó előfizetést hirdet. Programja változatlanul marad a régi. Jeles zenei kollából közöl eredeti magyar nép- és műdalokat, olyanokat, a melyek magyar szóköltészetünknek hű kifejezői, s a melyek arra vannak hivatva, hogy a gombamódra termő és minden magyar zamatot nélkülöző czifra, sőt sokszor trágár szövegű utca- nótákat leszorítsák a térről. A dalok zongorára és czimbalomra lesznek írva. Mellékletül iskolai dalárdák számára 4 szólamu kardalokat közöl, a mely mellékletek év végén egy kis könyvé füzetök össze. Előfizetési ára: egész évre (12 füzet) 6 frt, félévre (6 füzet) 3 frt, negyedévre (3 füzet) 1 frt 50 kr. Gyűjtőknek, a ki 3 egész évre szóló, vagy 6 fél- évre szóló előfizetést gyűjt, tiszteletpéldány adatik. Az előfizetési pénzek **H o ó s J á n o s** szerkesztő- höz küldendők **D é v á r a** (Hunyadmegye.) **Z e n e k e d v e l ö k n e k** legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándéku ajánljuk az „E r e d e t i M a g y a r D a l t á r“ eddig megjelent évfolyamait. I-ső évfolyam 85 daltartalommal 4 frt. II-ik évfolyam 90 daltartalommal 4 frt. III-ik évfolyam, a mely most van folyamatban, 6 frt. Gyermekek számára „D a l k ö n y v e s k e“ 35 daltartalommal ára 25 kr. Mind a három évfolyam a dalkönyvecskével egy- szerre megrendelve, ára 12 frt. Megrendelhető **H o ó s J á n o s** szerkesztőnél **D é v á n** (Hunyad- megye).

100,000 forint

nyerhető 1 drb államsorsjeggyel.

Ára két forint!

Karácsonyi és újévi ajándékul!

Kapható a csikszeredai lottógyűjtő- dőben, honnan a multkori húzás alkalmával is megvásárlás hiányában a főnyeremény és egy mel- léknyeremény sorsjegye vissza- küldetett.

Húzás f. évi december 30-án.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.